

PROJEKT STANOWISKA RP

*przygotowany w związku z art. 7 ustawy z dnia 8 października 2010 r.
o współpracy Rady Ministrów z Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem
Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 213, poz. 1395)*

Dotyczy	Wniosek ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY zmieniające rozporządzenie (UE) nr 575/2013 w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych w odniesieniu do wymogów dotyczących transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych w ramach wskaźnika stabilnego finansowania netto	
Data przekazania Polsce dokumentu przez instytucje UE	31 marca 2025 r.	
Sygnatura dokumentu	Komisja Europejska	COM (2025) 146
	Numer międzyinstytucjonalny	2025/0077 (COD)
Procedura decyzyjna	Zwykła procedura legislacyjna	
Tryb głosowania w Radzie UE	Większość kwalifikowana	
Instytucja wiodąca	Ministerstwo Finansów	
Instytucje współpracujące	Urząd Komisji Nadzoru Finansowego Narodowy Bank Polski	
Data przyjęcia przez KSE	 2025 r.	

I. Cel projektu aktu prawnego

Niniejszy wniosek ma na celu utrzymanie obecnego podejścia przejściowego do wymogu w zakresie wskaźnika stabilnego finansowania netto, poprzez zmianę rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych oraz zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (dalej: „rozporządzenie CRR”).

Wymóg w zakresie wskaźnika stabilnego finansowania netto jest częścią międzynarodowych standardów pakietu Bazylea III, które Unia Europejska zdecydowała się wdrożyć w ramach szeroko zakrojonej reformy ram ostrożnościowych dla banków w następstwie globalnego kryzysu finansowego z 2008 r. Wymóg ten ma na celu zapewnienie, aby banki dysponowały źródłami stabilnego finansowania na potrzeby finansowania swojej działalności i zmniejszenia swojej zależności od krótkoterminowego finansowania z rynku międzybankowego.

Minimalny wymóg dotyczący kwoty stabilnego finansowania, którą banki muszą emitować w celu finansowania swojej działalności w oparciu o profil płynności swoich aktywów, ogranicza ryzyko płynności banku przez ustalenie poziomu wymaganego stabilnego finansowania na podstawie aktywów banku, który to poziom następnie porównuje się z dostępnym stabilnym finansowaniem wynikającym z instrumentów zobowiązań banku.

Transakcje finansowane z użyciem papierów wartościowych zdefiniowane w art. 4 ust. 1 pkt 139 rozporządzenia CRR obejmują następujące rodzaje transakcji zabezpieczonych, w ramach których aktywa (zabezpieczenie) wymienia się na środki pieniężne: (i) transakcje odkupu (*repo*) i transakcje z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu (*reverse repo*), (ii) udzielanie pożyczek papierów wartościowych, (iii) transakcje zwrotne kupno-sprzedaż oraz (iv) transakcje z obowiązkiem uzupełnienia zabezpieczenia kredytowego.

Transakcja *repo* jest zabezpieczoną i na ogół krótkoterminową transakcją zaciągnięcia pożyczki. Transakcja *reverse repo* jest zabezpieczoną transakcją udzielenia pożyczki stanowiącą lustrzane odbicie transakcji *repo*, w ramach której bank (pożyczkodawca) tymczasowo nabywa papiery wartościowe lub towary (tj. zabezpieczenie) od kontrahenta (pożyczkobiorcy) w zamian za środki pieniężne, zobowiązując się do ich odsprzedaży w przyszłości po wcześniej ustalonej cenie.

Natomiast niezabezpieczone transakcje udzielenia pożyczki opierają się na zdolności kredytowej pożyczkobiorcy i przyrzeczeniu spłaty. Przed globalnym kryzysem finansowym takie transakcje były zawierane głównie na rynkach międzybankowych.

Od czasu globalnego kryzysu finansowego i zamknięcia niezabezpieczonych rynków międzybankowych transakcje finansowane z użyciem papierów wartościowych odgrywają kluczową rolę w obiegu finansowania krótkoterminowego w unijnym sektorze bankowym. Działalność rynku w zakresie transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych łączy również rynek finansowania krótkoterminowego z rynkiem kapitałowym obejmującym finansowanie o charakterze bardziej długoterminowym, ponieważ większość transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych jest zabezpieczona długiem państwowym.

Transakcje finansowane z użyciem papierów wartościowych w przypadku dużych banków są działalnością gospodarczą charakteryzującą się dużym wolumenem i niską marżą, a także podatnością na konkurencję międzynarodową, co podkreśla transgraniczny charakter tych transakcji.

W przypadku środków pieniężnych należnych z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych o terminie zapadalności do sześciu miesięcy standard bazylejski dotyczący wskaźnika stabilnego finansowania netto nakłada na banki zachowawczy wymóg dotyczący niezerowego wymaganego stabilnego finansowania. Celem jest zniechęcenie do nadmiernych krótkoterminowych ekspozycji między bankami, które mogą wywołać efekt domina w okresie trudnej sytuacji finansowej.

Obecnie obowiązujący przejściowy przepis umożliwia utrzymywanie przez banki wymaganego stabilnego finansowania w wysokości 0 %, w odniesieniu do środków pieniężnych należnych z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych o terminie zapadalności do sześciu miesięcy, jeżeli są one zabezpieczone aktywami płynnymi wysokiej jakości, takimi jak dług państwowy. Po wygaśnięciu obowiązywania tego przepisu w dniu 29 czerwca 2025 r., zacznie obowiązywać wymóg wprowadzający wymagane stabilne finansowanie w wysokości 10%, zgodnie ze standardem bazylejskim. Przepis przejściowy miał na celu zapewnienie bankom wystarczającego czasu na dostosowanie się do bardziej konserwatywnego wymogu nałożonego na podstawie standardów bazylejskich oraz złagodzenie wszelkich skutków dla unijnego rynku kapitałowego, a w szczególności dla rynku państwowych instrumentów dłużnych.

Podobne przepisy przejściowe uzgodniono również w odniesieniu do krótkoterminowych środków pieniężnych należnych z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych zabezpieczonych aktywami innymi niż aktywa płynne wysokiej jakości oraz w odniesieniu do krótkoterminowych transakcji niezabezpieczonych realizowanych z klientami finansowymi. Ekspozycje te są stosunkowo mniej istotne w porównaniu ze środkami pieniężnymi należnymi z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych zabezpieczonych aktywami płynnymi wysokiej jakości. Charakteryzują się one również wyższymi depozytami zabezpieczającymi.

Zakończenie obecnego przejściowego preferencyjnego traktowania i wynikające z tego zaostreżenie wymogu w zakresie wskaźnika stabilnego finansowania netto może zniechęcić banki w UE do pośrednictwa w długu publicznym. Ponadto, jednostronne zwiększenie przez Unię Europejską współczynników wymaganego stabilnego finansowania w odniesieniu do tych transakcji zakłóciłoby równe warunki działania na szczeblu międzynarodowym, stawiając banki w Unii Europejskiej w niekorzystnej sytuacji w porównaniu z bankami spoza Unii Europejskiej prowadzącymi działalność na międzynarodowym, konkurencyjnym rynku. Wzmocnienie nierównych warunków działania byłoby w pewien sposób sprzeczne z jednym z pierwotnych celów standardów bazylejskich, jakim jest wspieranie wdrażania wymogów regulacyjnych spójnych na poziomie globalnym i ograniczenie możliwości transgranicznego arbitrażu regulacyjnego.

Ponadto, inne jurysdykcje będące członkami Bazylejskiego Komitetu Nadzoru Bankowego (Stany Zjednoczone, Wielka Brytania, Japonia i Szwajcaria), ustaliły identyczne z obecnie stosowanymi w Unii Europejskiej współczynniki wymaganego stabilnego finansowania w odniesieniu do transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych, przy czym wprowadziły zasadę ich permanentnego stosowania. W tym kontekście, biorąc pod uwagę intensywną konkurencję międzynarodową na rynku transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych, podwyższenie współczynników finansowania w dniu 29 czerwca 2025 r. stworzyłoby nierówne warunki działania na szczeblu międzynarodowym, które byłyby szkodliwe dla unijnych rynków finansowych.

W związku z powyższym, propozycja legislacyjna Komisji Europejskiej zakłada wprowadzenie obecnego preferencyjnego traktowania wymogu w zakresie wskaźnika stabilnego finansowania netto jako stałego sposobu traktowania transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i transakcji niezabezpieczonych o rezydualnym terminie zapadalności krótszym niż sześć miesięcy realizowanych z klientami finansowymi.

W celu zapewnienia stabilności unijnego sektora bankowego, Komisja Europejska proponuje także, oprócz bieżącego monitorowania rozwoju sytuacji na rynku kapitałowym przez banki centralne oraz stałego nadzoru sprawowanego przez właściwe organy, upoważnienie Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego (dalej: „EUNB”) do przedstawiania co pięć lat sprawozdań na temat skutków utrzymania preferencyjnych wartości współczynników stabilnego finansowania. Umożliwiłoby to Komisji Europejskiej podjęcie odpowiednich działań i zaproponowanie zmian, jeżeli w okresowych sprawozdaniach przedstawione zostaną dowody uzasadniające ich wprowadzenie.

II. Stanowisko RP

Rząd Rzeczypospolitej Polskiej kierunkowo popiera działania podejmowane na szczeblu europejskim, mające na celu utrzymanie odpowiedniego i skutecznego funkcjonowania rynków transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i rynków zabezpieczeń, w szczególności rynków państwowych instrumentów dłużnych oraz utrzymanie równych warunków działania na szczeblu międzynarodowym.

W opinii Rządu Rzeczypospolitej Polskiej, istotne jest uniknięcie nadmiernego wzrostu kosztów finansowania ponoszonych przez banki w Unii Europejskiej i państwa członkowskie na rynkach finansowania krótkoterminowego oraz zapewnienie spójności sposobu traktowania wymaganego stabilnego finansowania w Unii Europejskiej z innymi dużymi jurysdykcjami.

Zdaniem Rządu Rzeczypospolitej Polskiej, utrzymanie obecnego preferencyjnego podejścia, może wesprzeć rozwój rynku transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych w Unii Europejskiej.

III. Uzasadnienie stanowiska RP

W ocenie Rządu Rzeczypospolitej Polskiej, zwiększenie poziomu wymaganego stabilnego finansowania mającego zastosowanie do środków pieniężnych należnych z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i transakcji niezabezpieczonych mogłoby zniechęcić banki w Unii Europejskiej do zabezpieczenia transakcji długiem publicznym oraz zmniejszyć ogólną płynność na unijnych rynkach kapitałowych.

Zwiększenie wymaganego stabilnego finansowania dla tych transakcji nie doprowadzi do istotnej zmiany średniego poziomu wskaźnika stabilnego finansowania netto banków w Unii Europejskiej, który już jest wyższy od minimalnych wymogów i podlega stałemu nadzorowi ze strony właściwych organów. W związku z tym, nie zmieniłoby to zasadniczo profilu ostrożnościowego banków w Unii Europejskiej, ale mogłoby skutkować zwiększeniem kosztów finansowania ponoszonych przez państwa członkowskie i koniecznością zmiany mechanizmów polityki pieniężnej.

Obecnie obowiązujące w Unii Europejskiej preferencyjne wymogi płynnościowe dla krótkoterminowych transakcji finansowania papierów wartościowych okazały się odpowiednie pod względem ostrożnościowym i nie wydają się budzić żadnych obaw dotyczących stabilności finansowej. Od połowy 2021 r. banki w Unii Europejskiej utworzyły silne bufory wskaźnika stabilnego finansowania netto, wykraczające poza minimalne wymogi, podlegające stałemu nadzorowi ze strony właściwych organów.

1. Ocena skutków prawnych

Rozporządzenie unijne ma zasięg ogólny, wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

2. Ocena skutków społecznych

Przedmiotowy projekt nie wywoła skutków społecznych.

3. Ocena skutków gospodarczych

Zakończenie stosowania środka przejściowego miałoby ograniczony wpływ na średni poziom wskaźnika stabilnego finansowania netto banków w Unii Europejskiej, ale wywarłoby znaczący wpływ na banki, które są bardziej aktywne na rynkach kapitałowych. Banki spoza Unii Europejskiej mogą zyskać większy udział w rynku w porównaniu z bankami w Unii Europejskiej ze względu na nierówne warunki działania na szczeblu międzynarodowym.

Wpływ na banki spoza Unii Europejskiej działające na unijnym rynku transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych jest mniej wyraźny. Taką działalność zazwyczaj prowadzą unijne jednostki zależne, które podlegałyby takim samym wymogom w zakresie wskaźnika stabilnego finansowania netto jak wymogi

mające zastosowanie do banków w Unii Europejskiej. Unijne jednostki zależne mogą jednak być w stanie przenieść taką działalność do oddziałów lub operacji transgranicznych, a w każdym razie byłyby w stanie wesprzeć taką działalność na zasadzie wzajemności, przy wsparciu ze strony swojej spółki dominującej, w celu zneutralizowania wzrostu. Grupy bankowe spoza Unii Europejskiej w niektórych jurysdykcjach mogłyby więc zneutralizować wpływ wzrostu wskaźnika stabilnego finansowania netto, biorąc pod uwagę, że po czerwcu 2025 r. nie będą podlegać podobnym wymogom ostrożnościowym w odniesieniu do tych ekspozycji. Sytuacja ta, bez konkretnych działań ze strony Unii Europejskiej, doprowadziłaby do obniżenia konkurencyjności unijnego sektora bankowego.

4. Ocena skutków finansowych

Wdrożenie niniejszego wniosku legislacyjnego nie będzie miało wpływu na budżet Unii Europejskiej.

IV. Informacja w sprawie zgodności projektu aktu z zasadą pomocniczości

W opinii Ministerstwa Finansów wniosek jest zgodny z zasadą pomocniczości.

V. Przedstawiciel Rządu upoważniony do prezentowania stanowiska

Jurand Drop
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Finansów
ul. Świętokrzyska 12
00-916 Warszawa